

PESMI

Ivan Minatti

POD ZAPRTIMI VEKAMI

Padati globoko
globoko
v vse bolj modro tišino
Ničesar čuti
ničesar videti
samo pod zaprtimi vekami
reko spominov
na neke stare
vijugaste ulice
na neke stare
vegaste plotove in hiše
na neke davne
pozabljene igre
na neke prдавne
čase in kraje
Padati globoko
globoko
Ničesar vedeti
ničesar čutiti
Biti le ptica
na zeleni strehi vetra
biti samo mravlja
v oceanu trave
biti samo kaplja
v srcu reke
Padati
s polnimi usti krika

Vse je na svojem mestu
 v predalčkih
 kot v dosjeju ali v slovarju
 po okusu in pameti sejmarja
 toda kdo more kaj za to
 kdo more kaj
 Velike mogočne besedice
 v oblekicah navdušenja
 čisto take kot zaresne
 pa besedice v čipkah
 sladke s poklončki spreminjajočih
 se barv in pomenov
 praktične za vsako priložnost
 pa besede v škornjih in opasaču
 pa v talarju kot V imenu...
 ali Razidite se...
 narahlo zataknjene v nožnici
 in vselej budne
 vse so na svojem mestu
 v predalčkih tudi take
 samo bolj zadaj
 sramežljive in brez cene
 resnica, poštenost
 ali kar je še takega davno
 pozabljenega pokončnega
 in dedno obremenjenega
 po materi in matere materi
 Vse je na svojem mestu
 po uvidevnosti sejmarja
 stari mrtvaki
 samo da bolj zadaj
 varno spravljene v muzej
 trikrat zabiti
 z žebli preteklosti
 polikarp polikaaarp
 živi mrtvaki v sedlih
 za konjsko glavo višji
 od mrtvih pešakov vedno spredaj
 vedno spredaj za konjsko dolžino

in vselej v sedlih
vse je na svojem mestu
in strašno žalostno
stojnica upanja in neizpolnjenega
manifest genijev
in šarlatanov zanesenjakov
in samomorilcev
ples lutk ples
nasmehljanih mask
z neresničnimi obrazi
vsakdanjosti
vse je na svojem mestu
in strašno strašno žalostno
kot svetniki v pratiki

ČRNE REKE

Goltam
samoto velikega mesta
— kaj počno
moji oblaki nad Barjem —
goltam reke asfalta
Iz vseh ulic
se stekajo na križišča
izza vseh oglov
prinašajo temnikaste hiše
in bolna drevesa
črne mrzle reke
— moje trave se svetijo v soncu
ki pada za Dolomite —
Goltam
bobneči vrtinec
Peugeotov Renaultov Amijev
hitreje hitreje
črne mrzle reke
vrišč reklam
rumenopokončno
rdečepikčasto
vijoličastovrteče
hitreje hitreje

črne mrzle reke
 Goltam
 hlastne stopinje
 pred sabo
 za sabo
 s komolci naprej
 z brado naprej
 kot pes sledar
 hitreje hitreje
 — Moje vode teko počasi in premišljeno
 modre od starosti in globin —
 Goltam
 samoto velikega mesta
 stezam roke
 da se dotipam
 do veje grma lista
 črne mrzle reke
 črne mrzle reke
 Kot kaznjenci
 postavajo drevesa
 za železnimi ograjami
 bosa in revna
 — Moji gozdovi
 sopejo globoko Do korenin
 Zlata jesen
 jim zatiska škrlatne oči —
 November
 nad katedralo in Seno
 prebodeno s tisočerimi
 lučmi in dimniki
 — Kako daleč si kako tesen
 moj mali kvadrateg neba
 pod Triglavom —

WEEKEND

Nič me ne vznemirja
vse je kot je prav
drevesa hodijo lepo
ob strani ceste
da je prostora za te
ki imajo prednost
in ljudje tudi zelo levo
kar je koristno in v skladu
s prometnimi predpisi
— le kakšen mlad zagnan
pes ali pesnik
se včasih spozabita
toda za to so sredstva
so sredstva

Nič me ne vznemirja
vse je kot je prav
dan umit
gramofon navit
in plošča se pridno suče
do nekakšnega kraja
in mi z njo
do nekakšnega kraja
čeprav morda ali zagotovo
z napačnim številom obratov
toda kdo bi se na vse spoznal
in plošč je za vsako uho
za vsako rabo ob svojem času
in glavno je da sosedje ne rečejo nič
in nevihte še ne bo
Nič me ne vznemirja
vse je kot je prav
nasmehi so spodobno
počesani na prečo
besede v belem ovratniku
in dober dan je res
dober dan
s kravato ne v kavbojkah
a sončna očala?

nikoli ne veš kaj
je za črnimi stekli
ali zvezda
ali volčje žrelo
toda vrt je visok
in pes ni vijolica
Nič me ne vznemirja
vse je kot je prav
oblaki so rožnati
kos intonira Internacionalo
in nevihte kot kaže
ne bo —
kako imenitno je
migati s palci na nogi aaah

MOCVIRJE

I

Gnile vode
požrešni ribji gobci
vodene oči
ki od povsod preže
labirint ščavja in ločja
vodene oči
od povsod preže
Čuječi somrak
sluzasta gomazeča
bitja v blatu
z muljem v očeh
z usti zalitimi z vodo
da se še vpiti ne da
kdaj pa kdaj
senca velike ribje plavuti —
in v škregah
pretrgano zagrga
labirint labirint
umazane pene
v spletu gnijočih
lišajastih brad

striženje strganje škrtanje
požirajočih čeljusti
sleherni gib
umik ali napad
Negiben svet
molč zelene teme
vodene oči
od povsod preže

II

Jaz Velika riba
sem Velika
ker sem velika
jaz velika riba
sem Velika
zakaj moj gobec
je dovolj širok
in moji zobje
dovolj ostri
jaz velika riba
sem Velika
zakaj modra sem
in vidim dalje od vas
modra sem in vidim dalje
zakaj moji pašniki
so tudi vaši
jaz velika riba
sem Velika
zakaj moje nepremično oko
vse vidi
tudi tvojo misel črv
in tvojo ribica
v molku zelene teme
jaz velika riba
sem Velika
ker sem Velika
in v mojem temnem labirintu
je vsakomur
natanko odmerjeno

jaz velika riba
sem Velika
Nevidna in Neulovljiva
zakaj moja plavut
je najurnejša
in moj udarec
je zanesljiv

III

Mi smo majhni majhni
majhni smo mi
tu spodaj
na dnu
negibna lepljiva luža
v škregah
naša majhna usta
hlatajo za kapljo
čiste vode
Majhni smo mi
majhni majhni
tu spodaj
na dnu
Zakon močvirja
nas davi
peska nam je nasul
v oči
naša pota prepredel
s pastmi in zankami
koljemo se
popadamo naravnost
prek rame
od spodaj
grizemo
v trebuh nogo tilnik
žvečimo hitro
žvečimo vztrajno
žvečimo ko nas žvečijo
žre nas labirint
naš glas ne seže daleč

naš glas ne seže visoko
gost zelen molk
ga razje
vodene oči
zabliskajo iz zased
naša majhna usta
so žejna
naša majhna usta
se spominjajo
živih čistih izvirov

IV

Mrtev rokav
izhod zaprt
napihnjen
bel ribji trebuh
naznanja smrt
krčevito iskanje
rešilne sledi
med obžrtimi hrbti
in mrtvimi očmi
zevajoče čeljusti
sunkovit napor
srebrno telo zanaša
s trebuhom navzgor
Agonija nečesa
kar naj bi bilo
postana tišina na preži
gluho nebo.